

Zárol Evelin PhD-hallgató,
Pécsi Tudományegyetem Politikatudományi Doktori Iskola

Amiről Ausztria hallgat¹

A könyvet, témáját illetően, napjaink el-, be-, és kivándorlási trendjeit, miértjeit, okait tekintve különösen aktuálisnak gondolom.

Az emberek országokon átívelő vándorlása, egyik országból másikba történő (ideiglenes, vagy végleges) áttelepülésük megannyi tapasztalatot, kérdést, problémát generál az emberi jogok megvalósulása-, vagy épp meg nem valósulása terén.

A könyv Ariana (név megváltoztatva) esetének bemutatásával indul, akit egy nemzetközi misszió keretében, a gyermekprostitúció és leánykereskedelem (egyik) áldozataként, akut életveszélyben hoztak az egykori M.-ből Ausztriába 2000-ben, 16 évesen. Nem ő választotta Ausztriát, mint befogadó országot, hanem Ausztria őt. Ennek ellenére 12 év eltelté után sem tudhatja magát biztonságban, sem tartózkodási engedélyét, sem pedig jövőbeli esélyeit tekintve. A ma 28 éves, csinos nő esetében kívülről nyoma sincs a történeteknek. Ám a felszín alatt Ariana egész életére kiható, a sorozatos traumák okozta, pszichiáterek által is diagnosztizált személyiségzavar rejlik...

Brickner az idegenek jogainak érvényesülését egy-egy (Ausztriába bevándorolt-, illetve menekült személy, illetve család) esete kapcsán járja körül (pp: 11-51, 59-72, 97) nézeteit azokra vonatkoztatva fejt ki, mélyen beleásva magát az ügygel kapcsolatos lehetséges politikai okok vizsgálatába, boncolgatásába. Ausztria bevándorlási politikájának – nem feltétlen – csökönységét, szerinte csödjét, a média által is nagy erővel felkarolt koszovói Zogaj családdal illusztrálta. A Zogaj család, valamint az idegenek jogainak érvényesülése tekintetében Brickner egy 2008-ban tartott szakmai esten is hangot adott már e témával kapcsolatos nézeteinek (Österreichischer Frauenrat Themenabend Migration am 16.01.2008)

(A Zogaj család – 5 gyerekkel - 2002-ben döntött úgy, hogy elhagyja a háború sújtotta, számukra semmiféle lehetőséget nem nyújtó Koszovót és – illegálisan – Felső - Ausztriába menekült. Társadalmi nyomásra felmerült, hogy esetleg humanitárius alapon Zogajék megkapják a menekült státuszt, ám ezt a megoldást már az akkor hivatalban lévő belügyminiszter is elutasította, mondván, a kormány nem enged a „nyomásnak”. Az öt gyerek közül Arigona azonban gyermekkorra nagy részét már Ausztriában töltötte. Erre a tényre alapozva Heinz Fischer államfő 2009. év végén azt nyilatkozta, hogy a lányt méltányossági alapon megilletné az osztrák állampolgárság, illetve mivel az illegális bevándorlás nem az ő bűne volt, nem büntethető.)

Arigona esete kapcsán Brickner a Der Standard-ban már korábban is úgy közelített az ügy „kezelési módjához”, hogy Günther Platter osztrák belügyminiszter és annak hivatalnokai kvázi zsarolásnak látják majd a lány kétségbeesett reakcióját (elrejtőzés és öngyilkossággal

¹ Irene BRICKNER: *Schwarzbuch Menschenrechte. Worüber Österreich schweigt*. St. Pölten – Salzburg – Wien: Residenz Verlag im Niederösterreichischen Pressehaus, 2012.

való fenyegetőzés), és a miniszter a presszió súlya alatt sem engedve kemény visszautasításban részesíti majd Arigona Zogajt.

(Der STANDARD-Kommentar: „Der Stärkere gibt niemals nach” von Irene Brickner. „Der Zogajs-Ausweisebescheid dokumentiert eine Politik ungerechtfertigter Härte”; Ausgabe vom 15.6.2010.http://www.ots.at/presseaussendung/OTS_20100614_OT0282/der-standard-kommentar-der-staerkere-gibt-niemals-nach-von-irene-brickner

Így is történt, a miniszter a 2005-ös letelepedési-, és tartózkodási törvény 72. paragrafusára hivatkozva elutasította Arigona tartózkodási engedélyre vonatkozó kérelmét. Vajon az elutasítás oka kereshető-e pusztán az akkor épp közelgő alsó-ausztriai választásokban? Minden valószínűség szerint az okok ennél azért mélyebben keresendők. Méghozzá annak tényszerűségében, hogy a család 2002-ben annak ellenére menekült Koszovóból Ausztriába, hogy menekültügyi kérelmüket korábban már elutasították, vagyis hogy a családnak Ausztria nem adott legális tartózkodási engedélyt. Az is tény továbbá, hogy az „idegen lét” –tel kapcsolatos dolgok (menekültügy és tartózkodással kapcsolatos ügyek) Ausztriában a nyilvános, mindenkit megillető biztonsági ügyekhez tartoznak (Brickner, Österreichischer Frauenrat Themenabend Migration am 16.01.2008.) Az állampolgárok biztonságának fontosságát, annak szavatolását szem előtt tartva, pedig máris nem játszanak szerepet olyan emberi tényezők, mint hogy van itt egy fiatal, aki, miközben az országban maradás jogáért harcolt, gyerekkorának nagy részét már Ausztriában töltötte. Valójában az idegenlét „kezelése” Ausztriában a rend fenntartása érdekében végzett munkához tartozik, és a bűnözés megelőzése érdekében folytatott harccal (például emberkereskedelemmel és a hozzá kapcsolódó maffiahálózattal) azonosítják. Ez a rend-központúság pedig jól megmutatkozik abban is, hogy a belügyminiszter, mint a rendőrségi humanitárius „megoldások” legfelsőbb vezetője, ha ez jogilag nem megy máshogy (mint ahogy ezt Zogaj esetében javasolták), utolsó és egyszemélyi felelős. Ha Platter érdemben dönteni akart volna, akkor mellőznie kellett volna a polgárok érdekében végzett biztonságpolitikai lépések szigorú betartását. Nem így tett. Talán, mert ez számára politikailag túl rizikósnak tűnt...

A pártok (ÖVP, FPÖ, SPÖ) által - kivétel a Zöldek – 2005-ben elfogadott (2006. január 1-jével életbe lépett) idegenekkel kapcsolatos törvénycsomag (Fremdenrechtspaket 2005) pedig nem kínál másik alternatívát: nincs olyan tartózkodást megalapozó engedély, amit az illetékesek indítványozhattak volna, illetve amely átjárható kritériumok mentén dönthettek volna.

(A Fremdenrechtspaket 2005 magába foglalja a 2005-ös Asylgesetz – t, vagyis menekültügyi törvényt; a 2005-ös Fremdenpolizeigesetz – t (FPG), azaz az idegenrendészeti törvényt; illetve a 2005-ös Niederlassungs- und Aufenthaltsgesetz –t (NAG), a letelepedési és tartózkodási engedélyről szóló törvényt. Az utóbb nevezett törvény tartalmazza a tartózkodási engedély megadásának, illetve meghosszabbításának feltételeit. Az FPG rendelkezik a vízum követségeken keresztül történő megadásának folyamatáról, valamint általános idegenjogi eljárási folyamatokról. A NAG pedig egy pontos megkülönböztetést fogyanatosít a tartózkodási és a letelepedési engedély között. A cél, pedig e tekintetben az, hogy minden tartózkodási ok egyben az adott személyt beazonosító dokumentum is legyen. A dokumentumnak tehát egyfajta igazolvány funkciót is be kell töltenie. A tartózkodási-, és letelepedési engedély alosztályokra történő felosztásához új jogcímekeket alkottak. A tartózkodási engedély jogcímeihez csak az olyan határozott idejű letelepedési jogcímekek tartoztak, mint például: családtag tartózkodási engedélye, mely épp úgy határozott időre szóló, mint a családtag tartós időre szóló tartózkodási engedélye, valamint a különféle tartózkodási engedélyek egy „lejáró” tartózkodási engedély miatt. A törvény alapvetően különbséget tesz a korlátozott, illetve korlátozás nélküli letelepedési engedély között a hozzátartozók, a kulcsfontosságú munkaerő és a kereső tevékenységet végzők esetében. A kereső tevékenységet végzők abban az esetben kaphatnak tartós letelepedési engedélyt, ha

havonta legalább 1300 euró jövedelemmel rendelkeznek ahhoz, hogy Ausztriában élni tudjanak. Egy fontos megkülönböztetés volt a letelepedési engedély, a kulcsfontosságú munkaerő, valamint a korlátozott letelepedési engedély között. Azok a bevándorlók, akik munka miatt jöttek Ausztriába, kulcsfontosságú munkaerőként lettek besorolva. A tartózkodási engedéllyel kapcsolatos szabályozások ezen kulcsfontosságú munkaerő esetében, a korábbi szabályozást figyelembe véve, változatlanok maradtak. Az első tartózkodási engedély 18 hónapra adható. Azoknak a bevándorlóknak, akik nevezett tartózkodási engedéllyel rendelkeznek, akkor van esélyük egy korlátozott letelepedési engedélyre, ha eredeti tartózkodási engedélyüket meghosszabbították. Először is abban az esetben, amikor a munkaügyi központ munkavállalási engedélyt ad egy további kereső tevékenység végzésére, akkor illeti meg az embert a „korlátozott tartózkodási engedéllyel rendelkező” megnevezés.

Emellett egy további tartózkodási-, és letelepedési jogcím is bevezetésre került. Az Ausztriában letelepedett idegenek családtagjainak kiköltözése, letelepedése, azok tartózkodási engedélyének típusától függ. A letelepedési jog emellett családtagokhoz kötődött. A korlátozott letelepedési engedélyt abban az esetben adták meg, ha egy kvótahely rendelkezésre állt. Az új szabályozás viszont előírta, hogy a korlátozott letelepedési engedély 12 hónap elteltével egy korlátlan letelepedési engedéllyé válhatott. Ez pedig kereső tevékenységre jogosíthatott. A családtagok csak egy határozott idejű letelepedési engedély után tudták a tartós - hosszú távú – tartózkodási engedélyt megkapni. A hozzátartozók letelepedési engedélyét a jog határozott idejű letelepedésnek írta le anélkül, hogy kereső tevékenységet végezhetek volna, aminek akkor kellene így lennie, ha egy kvótaköteles változás ment volna végbe.

Ezt az idegenjogi törvénycsomagot számos kritika is érte már. Példaként szolgálhat az őrizetbe vett éhségstrájkot folytató személyek kényszerített táplálása, vagy a bevándorlók számára előírt kötelező nyelvi tanfolyam „új integrációs egyezmény” elnevezéssel. Az új integrációs egyezmény célcsoportja a tartósan-, illetve hosszú távon letelepedett harmadik országból érkezők.

Stefanie Schmiderer (Mag.phil.): Das Fremdenrechtspaket 2005 und die Schaffung neuer Differenzierungen. Diplomarbeit. Integration: Schlagwort - Zauberwort – hohles Wort. Eine historische und begriffliche Auseinandersetzung im Kontext der österreichischen Immigrationsgeschichte 1970-2005. Wien, im März 2008. Studienkennzahl et. Studienblatt: A 312295)

Arigona és családja esetében tehát az volt az eredendő probléma, hogy *illegálisan* jöttek Ausztriába.

Az érvényben lévő, az ország saját, osztrák állampolgárainak érdekeit védő biztonságpolitika alapja az, hogy az esetek százai, ezrei esetében az egzisztenciális létet is fenyegető szigorúság várható. Ez a szigorúság, keménység pedig olyan döntéseket vonhat maga után, mely az emberi jogok európai egyezménye (római egyezmény) szerint átjárhatatlanok és kétes eredetűek. Az emberi jogok betartása, biztosítása az államok központi kérdései között kell, hogy szerepeljen, mert csak az azonos és mindenkire egyaránt érvényes szabályok tudják megakadályozni az emberi igazságtalanságokat.

Zogaj esetét legfelsőbb szinteken az ausztriai alkotmányos bíróság, a strassbourgi emberi jogi bíróság elvárásainak megfelelően nyilvánosságra hozott szempontlistája alapján vizsgálta és ennek megfelelően mérlegelte a kiutasítás eshetőségeit is. (A belügyminiszter Günther Platter és Josef Pühringer felső-ausztriai tartományfőnök 2007. szeptember 26-án tárgyaltak a humanitárius tartózkodási engedély megadásához szükséges szempontlistáról) A végleges döntést megalapozó szempontok az alábbiak voltak: az Ausztriában való tartózkodás időtartama, a családi élet (meg)léte, az integráció foka, a saját hazához való kötődés, kapcsolat, a (korábban már említett) nyilvános (biztonságvédelmi) rend követelményeinek való megfelelés. Ezen utóbbi szemponthoz, szorosan kapcsolódik annak ténye – mint ár

De inrispudentia et iure publico

3

korábban említettem -, hogy a családfő annak ellenére menekítette családját Ausztriába, hogy korábban menekültügyi kérelmét már *elutasította* az állam. Tehát az osztrák belügyminiszter a Zogaj család esetében a rendőrségi-, és egyben biztonságpolitikai szempontokat figyelembe vevő szempontok mellett érvelve foglalt állást.

Azt gondolom, hogy az állásfoglalás helyén való. Hisz ha egy országnak meg vannak a saját biztonságpolitikai szempontjai a polgárok számára a társadalmi rendet fenntartó és egyben azt szavatoló rendszer fenntartására – akkor, még ha minden egyes Zogaj családhoz hasonló, ugyanakkor nyilván egyéneként, személyenként, családonként más és más – esetről lévén is szó, a döntés meghozatalában a közös, az iránymutató, az egy irányba mutató morál fenntartása kell, hogy elsődleges szempont legyen. Ha ebben az - egész osztrák államot megmozgató és rendkívül élénk médianyilvánossággal követett - esetben más döntés született volna, az maga után vonta volna az osztrák állam addig kiépített biztonságpolitikai rendszerének akár összeomlását...

A Zogaj ügyben hozott végleges döntésnél Platter belügyminiszternek nem kellett a fent hivatkozott szempontot kényszerítő erőként alkalmazni, mert esetükben egy *humanitárius tartózkodási* engedély iránti kérelem elbírálásáról volt szó, nem pedig egy kiutasítás eshetősége feletti döntésről...

(2012. februárjában Arigona – tekintettel arra, hogy az utolsó évet végzi az általa megkezdett iskolában – Höhere Lehranstalt für Wirtschaftliche Berufe – egy határozott idejű tartózkodási engedélyt kapott, amely meghosszabbításokkal, és 5 év elteltével határozatlan idejű tartózkodási engedéllyé válik.)

Rainer Bauböck migrációkutató szerint évente mintegy 70.000 fő érkezik bevándorlóként Ausztriába, melynek egy része tovább is vándorol. Ebből 60.000 fő bevándorló egyáltalán nem érintkezik a fentebb részletezett szigorú szabályokkal egyrészt azért, mert valamely más EU tagállamból érkeznek, vagy mert, egy már bevándorolt személyhez csatlakozik a többi családtag. Vagyis körülbelül 10.000 ember esetében beszélhetünk extrém szigorú bevándorló és menekültügyi politikáról Ausztriában. („Menschen, die kommen, werden abgeschreckt”. Redaktion, 22. April 2008, 17.07. Unbequeme Wahrheiten über das heimische Fremdenrecht bei einer STANDARD-Diskussion. http://derstandard.at/3139276?sap=2&_pid=8178551)

A migráció kérdésének valódi kihívásait Irene Brickner az alábbiakban látja:

Elsősorban: A menekülthullám és a klasszikus migráció közötti határvonalat egyre nehezebb meghúzni. Azoknak az embereknek az aránya, akik hazájukat politikai, vagy szociális okokból hagyják el, egyre csekélyebb lesz. Előtérbe kerülnek viszont azok okok, melyek állampolgári jogokhoz, vagy egzisztenciális okokhoz kötődnek. Ugyanakkor itt fontos megemlíteni a klímavándorlást is. Felvetődik tehát a kérdés, hogy a migrációt kiváltó ezen új okok kellőképpen meggyőző erejűek, illetve a társadalom számára elfogadhatók, vagy azok az emberek, akik ilyen „háttérrel” érkeznek pusztán azok is a gazdaságra negatívan ható tényezőnek számítanak-e.

Másodsorban: Európában jelenleg nincs bevándorlási perspektíva, így ezeknek az embereknek a tömege, az úgymond „menekültnek tűnik” kategóriába tartozik. Fontos lenne tehát ezen bevándorlási jövőkép megfelelő szintű kialakítása és alkalmazása (ezeken az alapokon vizsgálva a Zogaj család esetét, ők is a klasszikus bevándorlókhoz lennének sorolhatók).

Irene Bricknerrel szemben (aki a tágabb értelemben vett bevándorlás kérdéseit elsősorban érzelmi, „emberjogi” szempontból közelíti, és ily módon meglátásom szerint nagyobb tömegeket tud megmozgatni, illetve a téma, az ügy fontosságát illetően maga mellé állítani), más megvilágításba helyezi a kérdést Dr. Ingrid Nowotny a Gazdasági és Munkaügyi Minisztérium (Bundesministerium für Wirtschaft und Arbeit – BMWA) Munkanélküliek biztosításának és Munkamigrációval kapcsolatos Foglalkoztatáspolitikai szekciójának

De inrispudentia et iure publico

4

vezetője (Österreichischer Frauenrat Themenabend Migration am 16.01.2008). Nowotny a Zogaj család esetével kapcsolatban úgy véli, hogy az eset erős érzelmekeket szabadított fel az emberekben, ugyanakkor fontos látni azt is, hogy nagyon sok ehhez hasonló eset van még, ami miatt nem szabad ebből az egy esetből messze menő következtetéseket levonni. Nowotny a témához fűződően kiemeli azt is, hogy az EU-n belül Auszriában a legmagasabb az EU-n kívüli (pl. Törökország, egykori Jugoszlávia) országokból érkezők aránya az összlakossághoz mérten. Kiemelte továbbá azt is, hogy Ausztria sokat köszönhet az ezekből az országokból érkező embereknek, munkavállalóknak, hisz amikor a hetvenes években akut munkaerőhiány volt az építő-, illetve a textiliparban, akkor Ausztria számíthatott ezekre a munkásokra. Azonban fontos azt is látni, hogy minden egyes bevándorlás, hatással van a közösség egészére. Az ország, pedig köteles ezeknek a bevándorlóknak egy tartós, emberhez méltó életet biztosítani. Vagyis ügyelni kell arra is, hogy a hosszú távú munkalehetőség is biztosított legyen. Korábban a tartózkodási engedélyhez elegendő volt a szándék, hogy valaki dolgozni akar. Ma, pedig már ehhez szorosan kapcsolódik a tartózkodási-, és munkajog intézménye is. Más országokkal való összehasonlításban Ausztria, pedig nagyvonalúnak mondható abban a tekintetben, hogy a bevándorlók jelentős része valamely családtagja révén jön az országba. Nowotny tehát amellettt érvel, hogy meg kell tartani a menekültekre, illetve egyéb bevándorlókra vonatkozó eltérő, szigorúbb szabályozást.

Az integrációért felelős államtitkár Sebastian Kurz (ÖVP) 2012. júliusának elején prezentálta Ausztria 2012. évi Integrációs Jelentését, mely előrelépéseket fogalmaz meg az integrációs politikában, ugyanakkor Kurz az öröm ellenére realiztikus maradt és megfogalmazása szerint a kérdést illetően Ausztriának még végtelenül sok tennivalója van.

Az osztrákok kedvezőtlen véleménye a bevándorlókról csak nagyon lassan javul. 2010-ben a lakosság több mint kétharmada (69%) vélekedett úgy, hogy az integráció inkább rosszul funkcionál. 2012-ben ez az arány már csupán a többséget (56%-ot) jelenti (Neues Volksblatt Dienstag, 10. Juli 2012 p.: 3.)

2011-ben 14%-kal emelkedett az Ausztriába bevándorlók száma. 130.000 fő jött Ausztriába, míg 95.000 ember (osztrák állampolgár és külföldi egyaránt) vándorolt el az országból. A bevándorlók többsége (72.000 fő) az EU-országokból érkezett. A legtöbb bevándorló Németországból (6500 állampolgár), Romániából (6200 fő) és Magyarországról (4400 fő) jött. A volt Jugoszláviából jövők 2500 fővel, míg a Törökországból jövők 600 fővel vannak többen (OÖ Nachrichten Dienstag, 10. Juli 2012 p.: 22).

A 2012. évi Integrációs Jelentés szerint Ausztriában 971.000 fő külföldi él (mely a teljes lakosság 11,5%-a). Mintegy 1,6 millió főnek (18,9%) van migrációs „háttér”. Ausztriában összesen 227.000 fő német, 209.000 fő egykori jugoszláv állampolgár, 186.000 fő török él. 6,75 millió osztrák az, akinek nincs migrációs háttér (APA/Stat).

A külföldiek esetében 25%-kal magasabb a szegénységgel veszélyeztetettek aránya, mint a „hazaiak” esetében (11%). A migránsok esetében kevesebb az egy főre jutó lakásnagyság – négyzetméter aránya is („hazaiak” esetében 44 m²/fő, bevándorlók esetében 31m²).

A jövőben az integrációs politikának két központi kérdésre kell koncentrálnia a vallásra és az értékekre. Ennek felmérésére 2012. év októberéig állampolgársági tesztet fognak kitölteni az Ausztriában élőkkel. Emellettt Kurz a képzési rendszerben is változásokat sürget. Évente mintegy 8000 fő fiatal végzi el, ugyanakkor – nyelvi problémák miatt - nem fejezi be az iskolát. Vagyis fennáll annak veszélye, hogy az ország egész generációt veszít ily módon el. A probléma megoldásához- a fiatal migránsok érdekében - ez év őszéig az osztrák állam képzési koncepciót fog kidolgozni. Emellettt kötelező lesz egy második óvodai év azon gyerekek számára, akiknek erre nyelvi szempontból szükségük van...

Az integrációs és migrációs politika kihívásai, feladatai többek között a képzés, valamint a munka, területén már 2010-ben megfogalmazást nyertek (Wachstum – Beschäftigung – Integration. Positionen der Österreichischen Sozialpartner zu Zentralen

Herausforderungen der Zukunft – Kurzfassung. Bad Ischler Dialog 2010. Wirtschaftskammer Österreich, Bundesarbeitskammer, Österreichischer Gewerkschaftsbund, Landwirtschaftskammer Österreich) az alábbiak tekintetében:

Képzés: A már fentebb említett nyelvi képzési koncepció megalkotása az óvodás kortól kezdődően. Iskolareformok az esélyegyenlőség és az egyik osztályból a másikba való átengedés növelésére. A nemspecifikus jellegzetességek figyelembe vétele a képzés-, valamint a foglalkozás megválasztásánál. Olyan pályaorientációs kínálat kiépítése mely figyelembe veszi a migrációs háttérrel rendelkező tanulók igényeit, szükségleteit. A különböző rétegekből származó szülők szocioökonómiai és szociokulturális információk helyzetének kiegyenlítése. A beszéd-deficitások és az analfabétizmus megszüntetése. A bevándorlók képzettségi szintjének emelése. A hozott képesítések lehetőség szerinti legjobb kihasználása az osztrák munkaerőpiacon.

Munkaerőpiac: A szakmai mobilitás emelése a migrációs háttérrel rendelkező személyek esetében. Jövőorientált szakmai első képzés biztosítása a fiatalok részére. A külföldön szerzett szakmai képesítések és készségek jelentősen jobb hasznosíthatósága a munkaerőpiacon.

Arra a tényre alapozva, hogy az Ausztriában élő, migrációs háttérrel rendelkező személyek jelentős hányada alacsony képesítéssel rendelkezik, a jövőben a magasabban kvalifikált bevándorlókra kell helyezni a hangsúlyt.

Ehhez, a 2010-ben megfogalmazott igényhez kapcsolódóan fontos megemlítenem az Ausztriában 2011. július 1-je óta érvényes piros – fehér – piros kártyát. A piros – fehér - piros kártya a nem EU-országokból Ausztriába történő munkaerő-migráció kvalitatív szintjének felmérésére szolgál. Ennek a kritériumok által vezérelt bevándorlási rendszernek (pontrendszernek) a bevezetésével Ausztria az európai összehasonlításban élenjáró szerepet vállalt. Objektív kritériumok alapján (szakképzettség, szakmai tapasztalat, nyelvismeret, életkor és hasonló) világosan bemutatásra kerül, milyen feltételeket várnak el a bevándorlótól; további lényeges szempont az osztrák munkaerő-piaci igény. A harmadik országbeli érdeklődők ezen átlátható rendszer segítségével közvetlenül megtudhatják, hogy bevándorolhatnak-e és milyen feltételekkel. A piros-fehér-piros kártyát a következő kategóriákba tartozó személyeknek szánták: különösen magasan kvalifikáltak, hiányszakmabeli szakemberek, egyéb kulcsfontosságú munkaerők.

Egyfelől látható, hogy Ausztria reagál a bevándorlók fokozódó tömegére, ha és amennyiben a munkaerő-piaci, és képzési, valamint elhelyezkedési esélyeket, lehetőségeket vizsgáljuk. A piros – fehér – piros kártya pontrendszere objektív, racionális és mindenképp az ország hasznára való szükségesség. A gyermekek nyelvi felzárkóztatása szintén.

Mi van azonban azokkal az emberekkel, akik anyaországuk „üldöztetése” miatt érzik magukat menekülésre kényszerültnek? Iskolai végzettség és hiánypótló szakmai képesítés hiányában?

Irene Brickner Schwarzbuch Menschenrechte című könyve nagy volumenű, nehéz emberi jogi kérdéseket, a bevándorlók és menekültek helyzetét boncolgatja Ausztria vonatkozásában. A kérdések sokrétűségét, a téma fontosságát, aktualitását, akutságát hús-vér emberek megtörtént eseteivel, a témában ugyancsak elkötelezett szakértők (mint például Martin Schenk szegénységkutató és a szociális emberi jogok szakértője) megszólaltatásával fokozza. Lesz-e valaha is pozitív fordulat a bevándorlókat és a „hazaiakat” megillető jogok között. Szükséges-e, lehet-e, kell-e egységesen kezelni, ha úgy tetszik egy kalap alá venni őket? Azt gondolom, hogy az emberi jogok kérdéseit illetően, az emberjogi aktivisták és az egyes országokat („gazdasági szemüvegen keresztül” néző) politikusok, képviselők valójában párhuzamos sávjában haladnak. Márpedig a folyamat, az emberek országokon átívelő menetelése egyre inkább fokozódik, a jelenlegi, a bevándorlókra vonatkozó helyzet megfelelő

szintű kezeléséhez pedig úgy, ahogy azt Irene Brickner nagyon is helyesen látja, szükséges Európában egy egységes, a bevándorlásra vonatkozó, hosszú távú perspektíva kialakítása.